Trumps militaire overmoed kan de genadeklap betekenen voor het gefinancialiseerde bestel van het Westen

Door Frank , 27 oktober 2026

Trumps militaire overmoed kan de genadeklap betekenen voor het gefinancialiseerde bestel van het Westen

Van de straten van Parijs tot de Straat van Hormuz: westerse liberale economieën zitten gevangen in een zelfgecreëerde val

Door Alastair Crooke

> Bijna overal groeit het besef dat het westerse liberale economische project op het punt staat op zeer fundamentele wijze ineen te storten — het duidelijkst is dat zichtbaar geworden in de straten van Parijs. Maar het is ook in de Verenigde Staten te zien, waar president Trumps steun voor de oorlog tegen Iran de kansen van de Republikeinen bij de tussentijdse verkiezingen van volgende maand lijkt te hebben geschaad. Niemand kan voorspellen hoe Trump ervoor zal kiezen te regeren als de kiezers zich persoonlijk tegen hem keren; een boze, gefrustreerde en grillige presidentiële bestuursperiode ligt echter de komende twee jaar het meest voor de hand.

Een belangrijke sleutel tot het begrijpen van de huidige Europese onrust ligt misschien in 2024: de Franse verkiezingscyclus begon met de verkiezingen voor het Europees Parlement, waarbij het rechtse *Rassemblement National (RN)*, onder leiding van Le Pen, een beslissende overwinning behaalde. Het *RN* won 30

zetels (31,37% van de stemmen), terwijl *Ensemble* (de coalitie van president Macron) slechts 13 zetels (14,6% van de stemmen) behaalde.

Na de zware nederlaag van zijn centrumcoalitie ontbond Macron onmiddellijk de Franse Nationale Vergadering en schreef hij vervroegde nationale verkiezingen uit. Die vervroegde verkiezingen leidden tot een ongekend verdeeld parlement met drie grote politieke blokken, waarbij geen enkele groepering de 289 zetels behaalde die nodig waren voor een absolute meerderheid. Er ontstond een impasse die bleef voortduren.

Hoewel het *Rassemblement National* van Le Pen in de eerste stemronde aan de leiding ging, veranderden strategische terugtrekkingen van centrum- en linkse kandidaten in de tweede ronde de uiteindelijke zetelverdeling door een (legitieme) tactische stemmanoeuvre in kiesdistricten. Die moest ervoor zorgen dat het *RN* de beslissende ronde niet zou winnen, ondanks zijn voorsprong in de eerste ronde.

De recente gewelddadige onrust in Parijs hangt samen met die Franse verkiezingsuitslagen van 2024 — de verkiezingen brachten een versplinterd en verlamd parlement voort dat Macron hoopte te kunnen manipuleren. Dit voedde de groeiende woede onder de bevolking over de weigering van de Europese machtselite om verantwoordelijkheid te nemen voor de fouten die tot de bredere Europese economische crisis hadden geleid.

Belangrijke aspecten van de Franse crisis — immigratie die uit de hand loopt, falende openbare diensten en toenemende druk door de stijgende kosten van levensonderhoud — komen voor in vrijwel alle grote liberale economieën. Kortom, hoewel de economische problemen van westerse staten elk hun eigen nationale kenmerken lijken te hebben, hebben ze allemaal diepere wortels in de gefinancialiseerde westerse reactie op de grote financiële crisis van 2008.

Het punt is nu dat deze tegenstrijdigheden en spanningen een hoogtepunt bereiken door de onderling verbonden conflicten in Oekraïne, Iran en tussen Jemen en Saoedi-Arabië. Daardoor dreigt de economische crisis naar een geheel ander niveau van financiële ontwrichting te worden getild — een niveau dat tot een systeemcrisis kan leiden.

De crisis wordt naar een climax gedreven doordat twee tegenstrijdige doelstellingen tegelijk worden nagestreefd — enerzijds het in stand houden
van een dure verzorgingsstaat en anderzijds het voeren van oorlogen die bedoeld zijn om, volgens Marco Rubio, de positie van het Westen aan het "*hoofd van de wereld*" te behouden. Het zijn juist deze oorlogen die — voorspelbaar genoeg — de kosten van levensonderhoud zo sterk hebben opgedreven dat ze de begrotingen van de meeste liberale economieën ontwrichten.

Trumps inschattingsfout bij het beginnen van een oorlog tegen Iran heeft de druk van de kosten van levensonderhoud aanzienlijk vergroot door sterk stijgende brandstof- en energieprijzen, die op hun beurt een aanhoudende opwaartse druk op de rente en de obligatiemarkt hebben gezet. Het feit dat Trump, ondanks zijn wisselende en tegenstrijdige houding, blijft vasthouden aan de oorlog in Oekraïne — waarbij de financiële last naar Europa is verschoven — heeft de Europese begrotingsgrenzen eenvoudigweg doorbroken.

De druk op de overheidsfinanciën is overal zichtbaar, in Europa en daarbuiten, en gaat steeds meer ten koste van andere publieke uitgaven, zoals onderwijs en gezondheidszorg. Tegelijkertijd zijn grote delen van het industriële kerngebied van Europa verwoest of teloorgegaan. De werkloosheid, vooral onder jongeren, is sterk gestegen. Alleen al Duitsland heeft in de afgelopen zes jaar bijna een half miljoen industriële arbeidsplaatsen verloren. Noch Europa, noch de Verenigde Staten is tegenwoordig over het algemeen concurrerend op prijs. De energie-inflatie heeft veel mondiale exportmarkten buiten bereik gebracht.

De politieke klasse in de hele westerse wereld ziet haar legitimiteit in peilingen tot een dieptepunt wegzakken. Wanhoop en woede onder de bevolking groeien. De onvrede kookt. Ze is eerst in Frankrijk tot uitbarsting gekomen, maar andere landen zullen volgen.

De crisis nadert haar uiteindelijke ontknoping. Iran en AnsarAllah hebben hun energieval voor Trump dichtgeklapt. Er zijn geen gemakkelijke of voor de hand liggende uitwegen. Als de situatie door een militaire escalatie van de Verenigde Staten of Israël verkeerd wordt aangepakt, zal de oorlog de westerse economische crisis zelfs dramatisch verergeren, wanneer Iran vergeldingsacties uitvoert tegen de energie-infrastructuur in de Golf. Gezien de lange tijd die nodig is voor de herbouw van zeer complexe olie-installaties, staat vast dat een structureel tekort aan brandstof de schade aan mondiale toeleveringsketens steeds verder zal vergroten. Hetzelfde geldt voor de aanvallen van AnsarAllah op de Saoedische energie-infrastructuur.

Wat Oekraïne betreft, heeft de hardnekkig onjuiste inschatting van Rusland door Europa het continent vrijwillig in een val doen lopen. In 2022 omarmden de Europese leiders Oekraïne en Zelensky. Zij zagen Oekraïne als een mogelijk liberaal project dat op regels was gebaseerd en dat Europa de betekenis en het doel zou kunnen verschaffen die zowel de NAVO als de EU ontbeerden. Natuurlijk bood het vooruitzicht dat de Europese sanctiebelegering president Poetin uiteindelijk uit de macht zou verdrijven — hoe verkeerd ook ingeschat — de schitterende mogelijkheid om Russische olie en zeldzame grondstoffen open te stellen voor Europese exploitatie.

“Het praktische gevolg van dit alles”, schrijft Aurelien, "*was dat Europa steeds gretiger werd om een politieke ruimte te koloniseren die historisch door Rusland werd beheerst”* maar nu zou worden opgenomen in de zich uitbreidende liberale ‘ruimte’ ten westen van Rusland. De Russische vijandigheid tegenover deze openlijk uitgesproken Europese ambities werd op tendentieuze wijze toegeschreven aan Russisch heimwee naar het eigen keizerrijk.

Maar zoals *Aurelien* opmerkt, *“zagen de Russen de periode na het midden van de jaren negentig helemaal niet op die manier. Wat zij zagen, was het verlies van controle over een voorheen kostbare strategische ruimte, zonder een duidelijke manier om die terug te winnen”. Daarom hebben ideeën over “staakt-het-vurens” en een geografische opdeling van Oekraïne nergens toe geleid, en zullen ze dat ook niet doen. Het spel is veranderd en de belangen zijn veel groter geworden. In 2022 zouden de Russen waarschijnlijk een werkelijk neutraal Oekraïne hebben aanvaard, zonder daar gestationeerde troepen en met nationalistische extremisten uitgesloten van de regering”.*

“Daarop is nu geen enkele kans meer. Ik interpreteer de huidige bombardementen op Kiev als onderdeel van een strategie op operationeel niveau om het land als levensvatbare entiteit te vernietigen, zodat het in de toekomst niet meer als basis voor militaire operaties kan dienen. Bruggen, communicatiesystemen, havens, elektriciteitsopwekking en -distributie, vervoersnetwerken, industriële installaties en luchthavens zullen, naast andere voorzieningen, worden vernietigd … Niets wijst erop dat het Westen dit begrijpt. Dat zal het ook niet doen, omdat men niet beseft dat de Russische strategie inmiddels veel verder gaat dan Oekraïne en erop gericht is het spookbeeld van een mogelijke aanval vanuit de ‘ruimte’ ten westen van Rusland voor minstens één generatie, en misschien langer, uit te bannen”.

Dit is de val die bestaat en alle schijnbaar afzonderlijke conflicten met elkaar verbindt — de ambitie van het Westen om “*zijn plaats aan het hoofd van de wereld te behouden*”, terwijl het vertrekt vanuit een realiteit van neergang en ‘geruïneerde’

overheidsbegrotingen.

Het Oekraïneproject is tegen een muur gebotst, niet alleen op het slagveld, maar ook omdat Europa financieel ‘blut’ is. Europa kan onmogelijk nog eens 155 miljard dollar ophoesten. Evenmin kunnen westerse liberale verzorgingsstaat-economieën een langdurige oorlog tegen Iran en de Houthi's overleven. Europeanen kijken in een economische afgrond. Is het Westen bereid het risico op een gewelddadige revolutie nog verder te vergroten, enkel om niet te hoeven capituleren voor Iran of Rusland?